

## Ur tidningen "Helsingen" sidan 3, 29 april 1865

**En tragisk händelse i Lingbo  
gällande mjölnare, smed,  
byggmästare och "allt i allo",  
Hans Olofsson Lingroth, född 23  
februari 1807:**



I byn Lingbo i Skog socken inträffade den 18 dennes den obehagliga tilldragelsen, att byggmästaren H. Lingroth med en hammare slog sin hos honom boende brorsons hustru så illa i hufwudet, att hufwudskålen treffades.

Ovanstående utdrag är den stil som texten är skriven med i tidningen, men för tydlighetens skull används ett modernare typsnitt för avskriften nedan. Stavning, tecken och styckeindelning är dock enligt artikeln.

I byn Lingbo i Skog socken inträffade den 18 dennes den obehagliga tilldragelsen, att byggmästaren H. Lingroth med en hammare slog sin hos honom boende brorsons hustru så illa i hufwudet, att hufwudskålen treffades. Då mordet skedde omkring kl. 6-7 på aftonen wore wid gården hemma endast mördaren Lingroth och den mördade hustru Anna Lingman. Någen stund derefter hade mannen P. Lingman först och mördaren Lingroths piga Anna Jonsdotter derefter hemkommit, okunniga om det passerade. Mördaren och hans gamla piga samt B. Lingman och hans nu mördade hustru bodde i samma hus med gemensamt matlag, de



sistnämnde såsom fosterfolk åt Lingroth, hwars brorson B. Lingman är. Pigan begav sig då till ladugården för att sköta kreaturen, då hon anträffade den mördade i sitt blod, medvetslös uti förstugan till fähuset. Lingman derom underrättad, begav sig genast dit, den mördade inbars i sitt rum och hjälp tillkallades. Pigan Anna hade derunder bemärkt Lingroth, försedd med bössa

begifwa sig till smedjan. Innan folk hunnit anlända och under förlägenhet om de åtgärder som borde widdagas hade mörker inträdt, så att lyktor måste användas. Flere personer begåfwo sig nu till smedjan, men komne inom skotthåll möttes de af ett skarpladdat skott från smedjan, hwaraf torparens D. Jonsson i Fallet sårades i underlifwet. Wid ytterligare försök att framtränga till smedjan, sedan ännu ett skott blifwit inom smedjan aflossat, hwaraf förmodades att att mördaren sjelf förkortat sitt lif, lossade det ånyo ett skott derifrån utan att någon treffades, men omedelbart derefter ett ytterligare skott, det fjerde, från smedjan och deraf sårades Hans Olsson i Lingbo. I tanke att mördaren då skulle hafwa avlossat alla sin skott gjordes storm mot smedjan, men i detsamma dörren öppnades utsläktes de af draget medhafda ljusen, så att intet i mörkret kunde uträttas, så, i anseende till smedjans beskaffenhet med trappa till öfre våningen, som är inredd till qwarn och fler irrgångar, det ej utan totalkännedom wore rådligt att under dåwarande förhållanden dit intränga. Det war äfven lycka att så skedde, ty det befanns sedermera, mördaren haft två gewär med sig, det ena med dubbelpipa, utom andra wapen så att han troligen ej kunnat tagas utan uppoffring af flere menniskolif. Tidigt följande morgon efter länsmannens ankomst gjordes ytterligare försök att nalkas smedjan hwarwid isynnerhet spiksmeden C. J. Söderstedt wisade mycket mod och rådighet; men det upptäcktes då att mördaren ej mer befann sig der, utan under mörkret begivit sig derifrån qwarlämnande en skarpladdad bössa, sin mössa och en rakknif, en täljknif, åtskilligt matförråd m.m., hwaraf wisar

sig att mördaren warit noga betänkt på sitt förehavande, enär han troligen före mordet förskaffat till smedjan så wäl mat som andra effekter för bekwämlighet och försvar. Länsmannen uppådade derefter manskap för att utsändas på efterspaningar, dels till wakter. Dagen derpå den 20, på e.m. fick han rapport om att mördaren blifwit stjuten, då länsmannen åter infann sig på stället och erfor, att de förfluten natt utställda wakterna inwid stället der mordet begicks omkring kl. 11 på aftonen först warseblifwit mördaren sakta smygande sig fram i mörkret på något afstånd derifrån; man sökte då taga mördaren till fånga, men han skyndade så springande på flykten, oaktadt han flere gånger af förföljaren tillropades att stanna såwida han wille undgå att blifwa stjuten. Han fortfor med att springa tills en gärdesgård mötte honom, så ett brakande hördes, men i anseende till mörkret och buskar syntes ej något. Då aflossades ett skott af husmannen P. Larsson i Fallet ett skott åt det håll, där brakandet af gärdesgården förmärkts – allt förblef tyst såsom näst derförut. Någon stund derefter hwarseblefs något ovanligt plumsande i den närbelägna sjön, ej långt från landet, hwarföre 2:ne af det förföljande manskapet, nyssnämnde P. Larsson och arbetaren Hans Skoglund i Lingbo, begåfwo sig i en tillhands warande ekstock, då mördaren, som setat nedhukad uti det grunda wattnet, reste sig i sin fulla längd; då sköt Per Larsson ytterligare ett skott mot mördaren, som ännu sökte undanspringa i wattnet för att uppnå iskanten, oaktat flere påminnelser att godwilligt gifwa sig fången. Mördare afled omkring en timme efter skottet; han tillfrågades innan han afled om han

ansåg sig hafwa gjort rätt emot hustru Lingman, hwarpå ha swarade: "nej, men släpp mig;" någon vidare upplösning lärer ej kunnat honom affordras. Wid stranden antreffades derefter mördarens skarpladdade gewär med spänd hane samt flytande på vattnet en butelj som förseglades. Det instrument som mördaren wid mordet använde är en stor hammare, som blodbestänkt anträffades jemte en af mördaren sjelf smidd dolk. En mängd bref äro äfwen funne, hwari mördaren omnämner sin afsikt att mörda äfven Per Lingman m.fl. Någon orsak till mordet har ännu icke utrönts. Vid anställd besiktning af mördaren kropp befanns ett hagel hafwa träffat magen och 2:ne hafwa genomträngt wenstra armen och ingått i wenstra sidan af kroppen, å hwilken i öfrigt ej observerades något anmärkningsvärt. Hustru Anna Lingman som var i hafwande tillstånd afled kl. half 2 på morgonen den 21 dennes. Enligt uppgift af doktor Petre, som wårdat henne samt de sårade karlarna, har uppgifvits att för deras lif ej är någon fara.

.....

I "Minnesbok för Skog socken" sidan 106 omnämns Hans Olsson Lingroth f. 1770, Lingbo ss3, f.d. Hedvalls, som farfar till Olof Jonsson (Ol-Jonsen).



Denne Olof Jonsson f. 3 dec. 1854, var Anna Venells far och därmed Greta Westin, Märta och Harald Venells morfar. Olof Jonssons föräldrar var Jonas Hansson f. 1813 och Anna Olsdotter f. 1819. Längre ned i texten på samma sida nämns: "Egendomlig händelse från min faders hem nemligen Hans Olsson Lingroth ...". Detta med "farfar och fader" har förbryllat en del, men här kan det eventuellt ligga ett fel i avskriften eller så har "Ol-Jonsen" själv skrivit fel? Efter lite letande i kyrkböcker (med Sivert Engloms goda hjälp) så har det visat sig att namnet Lingroth hade tagits av tre personer i olika generationer; 1770, 1807 och 1833. Inget nämns dock i boken om den tragiska händelsen som rapporterats från år 1865 ovan. Däremot, när jag nämnde denna artikel för Harald Venell så sade han: "Jag minns den där hammaren. Vi hade den på "skullan" (höloftet) i flera år och min mamma berättade om den. Hammaren försvann vid restaurering/ombyggnad av ladugården." Harald bekräftade tyvärr inte i klartext om det fanns ett släktskap med mannen som dumdrigt använt hammaren och inte heller om mordet som sådant.

Den Lingroth som nämns i artikeln torde dock härstamma från ss3 (f.d Hedvalls, nuv. Lars Lindefeldts gård) och vara född 1807. Föräldrar var då Hans Olsson Lingroth f. 1770 och Kerstin Persdotter f. 1773. Därmed måste han ha varit farbror till Olof Jonsson. Minnesboken för Skog socken är läsvärd och bl.a. avsnittet om Olof Jonsson, Lingbo, berättar om olika byggnationer, släkter och bondgårdar. Där berättas även när första tackjärnet kom till Lingbo Gjuteri.

.....

I anteckningar gjorda av Jonas Ling, anfader för flera släktled i Lingbo, nämns Hans Lingroth som den som tillsammans med en Åström, monterade kyrkklockan i Lingbo kyrka 1855. Kyrkklockan invigdes den 3 november 1861, d.v.s. knappt fyra år innan de händelser som ändade Anna Lingmans och Hans Lingroths liv.



Kyrkklockan från 1855 i Lingbo kyrka innehåller bl.a. inskriptionen:

“Lingbo Kapell 1855. Hans Olsson och Olof Jonson vore då kyrkvårdar.”

Huruvida dessa båda var de i denna skrift omnämnda, Hans Olofsson (Olsson) Lingrot och Ol-Jonsen, har det inte i skrivande stund forskats i.

Diverse anteckningar  
 1844 Jinvigdes kyrkogården i Lingbo den första som begrafdes. där var Bonde sonen Hans Hansson a' No 2 i Lingbo.  
 under 1881 och 1882 retrvidgades och inhägnades kyrkogården. och Skäket uppfördes medelst dagsvärken och Matriel som af byamännen utgjordes. end af under tecknad bokförda dagsvärken och virkes belägg.  
 1855 den 17 November kom Kyrkklockan till Lingbo. uppsattes af Hans Lingroth och Åström den 13 December 1855.  
 1861 i September uppfördes och målades orgelverket i kapellet. Profvades och invigdes den 3 November 1861. Betyga Jonas Ling

Undertecknad är mycket tacksam om eventuella fel rapporteras till mig, så att inte historiska oriktigheter sprids.

Lingbo 2012-01-12  
 Göran Sundin